

Saksnr: 2020/36935-28
Saksbehandlar: Thorbjørn Aarethun

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Vestlandsrådet		11.11.2020

Politisk plattform for Vestlandsrådet 2020-2023

Forslag til vedtak

Vestlandsrådet vedtek politisk plattform for Vestlandsrådet i perioden 2020-2023, slik den er tilrådd frå AU i saksframstillinga.

Jon Askeland
leiar av Vestlandsrådet

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

På møte i Vestlandsrådet, 25.juni 2020, vart det i sak om politiske satsingsområder for Vestlandsrådet 2020-2023, gjort følgjande vedtak;

1. *For å tydeleggjere Vestlandsrådet si rolle som samarbeidsorgan for samordning av politisk innsats, etablering av samhandlingsarenaer, og kunnskapsdeling på tvers av fylkesgrensene, vil det vere nødvendig å prioritere politiske satsingsområder for arbeidet i Vestlandsrådet i perioden 2020-2023.*
2. *Vestlandsrådet ber arbeidsutvalet (AU) i samråd med fylkesrådmennene legge fram forslag til slike politiske satsingsområder i løpet av hausten 2020.*

Vestlandsrådet AU legg i denne saka fram eit forslag til politiske satsingsområder for Vestlandsrådet i perioden 2020-2023.

Gjeldande politisk plattform for Vestlandsrådet, vedteke 21. juni 2019

På møte i Vestlandsrådet, 21.juni 2019, var følgjande politiske plattform for Vestlandsrådet vedteke:

«Vestlandsrådet er danna for å utgjera ei politisk kraft som er sterkare enn den dei deltakande fylkeskommunane har kvar for seg. Fylka på Vestlandet har mange felles utfordringar. Vi kan oppnå meir gjennom å samle kreftene for å utvikle Vestlandet og for å løyse våre felles utfordringar.

Fylka på Vestlandet har eit framtidsretta næringsliv basert på ressursane i havet og stor aktivitet langs kysten. Vi har bysentra som viser stor vekstkraft og som er viktige for omliggjande kommunar. Store område på Vestlandet er likevel prega av stagnasjon. Naturen gir oss mulegheiter, men utgjer også hindringar for å få effektive samband, t.d. nord-sør. Vestlandsrådet skal heile tida vere merksame på politiske prosessar som gjeld rammevilkåra for utvikling på Vestlandet, og vi må sikre handlingsrom til å gjere det viktige og det riktige regionalt.

Dei fire fylkeskommunane på Vestlandet skal gjennom arbeidet i Vestlandsrådet:

- *Styrke landsdelen, både nasjonalt og internasjonalt*
- *Koordinere den politiske innsatsen til beste for landsdelen*
- *Fremme politiske saker av felles interesse*
- *Aktivt påverke rammevilkår for landsdelen og medlemsfylka*
- *Skape samhandlingsarenaer på Vestlandet*
- *Ta initiativ til samarbeidsprosjekt på tvers av fylkesgrensene*

Storbyane Bergen og Stavanger får tilbod om observatørstatus i Vestlandsrådet med møte- og talerett. Vestlandsrådet skal finne ei form og ein innretning på sitt arbeid som gjev storbyane ein vinst ved å delta aktivt inn mot Vestlandsrådet. Vestlandsrådet har særleg innanfor følgjande saksområde ambisjonar om å påverke samfunnsutviklinga på Vestlandet:

1. SAMFERDSLE

Gode kommunikasjonar er ein kritisk faktor for å sikre konkurransekraft og høg verdiskaping i dei fire vestlandsfylka. Betring av kommunikasjonane er sentralt også for å gjere landsdelen meir attraktiv å busette seg i.

Vestlandsrådet vil difor arbeide for effektive og klimavenlege transportløyser både internt på Vestlandet og mot resten av landet og mot utlandet.

Vestlandsrådet rettar innan samferdsle sitt hovudfokus mot:

- *Ferjefri og opprusta E39 Kristiansand-Trondheim: Oppfølging og vidare arbeid.*
- *Kostnadsutviklinga for fylkesvegferjene.*

- *Forfallet på vegnettet og å ta att vedlikehaldsetterslepet på viktige vegstrekningar. Vestlandsrådet legg særleg vekt på å syte for tilstrekkelege økonomiske rammer til prioriterte prosjekt, m.a. gjennom felles innspel til Nasjonal transportplan (NTP).*
- *Auka statleg satsing på rassikring. Rasfaren er ei stor utfordring på vestlandsvegane. Gjennom dagens øyremerka tilskot må staten styrke rassikringa i tråd med det samla rassikringsbehovet, og støtte den nasjonale rassikringsgruppa i kravet om at all offentleg veg skal vere rassikra innan 2030.*
- *Vestlandsrådet peikar ut medlemmer til det nasjonale rassikringsutvalet.*
- *Utsleppsfri transport*
- *Grenseoverskridande billetteringsystem på Vestlandet*
- *Felles autopassordningar for ferjer og bomstasjonar*

2. FELLESPROSJEKT MELLOM DEI FIRE FYLKESKOMMUNANE

Vestlandsrådet skal fremje politiske fellesprosjekt som det særleg skal arbeidast med på ein systematisk måte for å bidra til politikktutforming, til å fremje utvikling på Vestlandet og å setje sentrale saker på dagsorden.

Vestlandsrådet skal prioritere følgjande fellesprosjekt:

- *Infrastruktur- og nettutvikling innanfor energisektoren*
- *Statlege arbeidsplassar på Vestlandet (lokalisering og Vestlandet sin relative del)*
- *Vekstmulegheiter, utfordringar og rammevilkår innanfor marine næringar*
- *Næringsretta FoU-arbeid og utdanningstilbod*
- *Reiseliv*
- *Prosjekt innan klima og miljø*

3. POLITISK BEREDSKAP

Vestlandsrådet skal særleg gjennom AU ha ein politisk beredskap for å følgje opp saker som er sentrale for utvikling av Vestlandet. Dette inneber å nytte nettverk og informasjonskanalar aktivt for å fange opp viktige politiske signal og prosessar som er av særleg interesse for eitt eller fleire av Vestlandsfylka, og der det er naturleg å følgje dette opp politisk gjennom uttaler, politisk påverknad og gjennom å følgje opp gjennom nye tiltak og prosjekt. Vestlandsrådet skal og ta initiativ til fellesmøte med representantar frå regjeringa og Stortinget.

4. INTERNASJONALT ARBEID

Vestlandsrådet styrkar den politiske deltakinga og koordineringa i organisasjonane The Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR) og North Sea Commission (NSC). Vestlandsrådet skal vere aktiv i den politiske diskusjonen i saker relatert til Nordsjøregionen, og sikre gode kommunikasjonskanalar inn mot relevante norske departement. Vestlandsrådet skal ivareta Vestlandet sine interesser i arbeidet med forvaltingsplanar for Nordsjøen og Norskehavet og opprettheld engasjementet i samarbeidsorganisasjonen NORA. Vestlandsrådet skal også koordinere ei aktiv deltaking frå Vestlandsfylka i gjennomføringa av strategien «North Sea Region 2020».

5. KULTUR - IDENTITET

Vestlandsrådet engasjerer seg i saker kring kultur og identitet som er viktige i eit vestlandsperspektiv. Landsdelen vår er eit kjerneområde for nynorsk, og vi vil derfor ha eit aktivt forhold til nynorsken som tale- og skriftspråk. Vestlandsrådet ønskjer at den særeigne fjord- og kystkulturen vert synleg, mellom anna i reiselivet.»

Vestlandsrådet AU sine innspel og vurderingar av ny politisk plattform for Vestlandsrådet i perioden 2020-2023

Fylkesordførarane i Vestlandsrådet AU har kome med innspel til og drøfta ny politisk plattform for Vestlandsrådet i perioden 2020-2023. Fylkesordførarane har gjort følgjande vurderingar av endringar i høve til gjeldande politiske plattform:

Innleiing

- Første kulepkt i avsnitt 3 vert teke ut og integrert i første avsnitt.
- Ikkje kun fokusere på utfordringar, men også på muligheiter i første avsnitt.
- Bytte ut stagnasjon i avsnitt 3 med tilbakegang i folketal og sysselsetting
- Kap 3 om Politisk beredskap vert vurdert til ikkje å vere eit eige politisk saksområde og flytta til innleiinga for å beskrive korleis Vestlandsrådet skal samarbeide - m.a gjennom politisk beredskap på aktuelle saker med felles interesse for landsdelen.
- Kap 4 om Internasjonalt arbeid vert tilsvarande vurdert til ikkje å vere eit eige politisk saksområde, og flytta til innleiinga. Teksten er tilpassa Vestlandsrådet si rolle opp mot internasjonale samarbeidsorgan.
- Siste avsnitt i innleiinga om byane Bergen og Stavanger, må også inkludere Ålesund som den største byen i Møre og Romsdal.
- Vestlandsrådet som konsensusorgan

Verdiskaping og sysselsetting

Nytt kapittel med fokus på rammevilkår for ressursutnytting, næringsutvikling og omstilling.

Samferdse

- Tydlegare forventning i første kulepunkt om nasjonal satsing på ferjefri og opprusta E39 Kristiansand -Trondheim
- Kulepkt om kostnadsutvikling for fylkesvegferjene vert utforma til også å inkludere snøggbåtar, samt formulering om sterkare statleg finansiering, for satsing på modernisering og miljøvenleg ferje- og snøggbåt drift.
- Tunnelsikkerhetsforskrifta rammar Vestlandet særleg hardt, og vert inkludert i kulepkt om forfallet på vegnettet og vedlikehaldsetterslepet.
- Kulepkt om om utsleppsfri transport går ut og vert ivareteke av formulering om miljøvenleg ferje- og snøggbåt drift.
- Kulepkt om nasjonal rassikringsgruppe går ut, da det er fylkeskommunane som peiker ut medlemmer til den nasjonale rassikringsgruppa
- Kulepkt om grenseoverskridande billetteringssystem på Vestlandet er delvis implementert og kan gå ut
- Kulepunkt om felles autopassordningar for ferjer og bomstasjonar er implementert og kan gå ut
- Nytt kulepkt om nærskipfart for godstransport på Vestlandet

Fellesprosjekt mellom dei tre fylkeskommunane

- Fellesprosjekt er ein måte å samarbeide på i Vestlandsrådet innanfor dei prioriterte satsingsområda. Går derfor ut som eige kapittel og vert omtalt i innleiinga.

Politisk beredskap

- Dette omhandlar særleg kva rolle Vestlandsrådet AU skal ha i samarbeidet og vert innarbeidd i innleiinga til den politiske plattformen.

Internasjonalt arbeid

- Omtalen i gjeldande plattform er misvisande om Vestlandsrådet si rolle i høve til internasjonale samarbeidsorgan. Internasjonalt arbeid vert heller ikkje oppfatta som eit politisk satsingsområde i seg sjølv, slik at omtale vert flytta fram i innleiinga.

Kultur - identitet

- Den politiske plattformen bør i størst mogeleg grad kun omfatte dei overordna prioriterte satsingsområda for utvikling av landsdelen. Det vert derfor føreslått at temaet kulturidentitet kan gå ut som politisk satsingsområde, men heller vere eit av fleire tema som til ei kvar tid vert aktualisert innanfor den politiske beredskapen til Vestlandsrådet.

Vestlandsrådet AU sitt forslag til ny politisk plattform for Vestlandsrådet i perioden 2020-2023

Med utgangspunkt i drøftingar av innspel og vurderingar av ny politisk plattform for Vestlandsrådet i perioden 2020-2023, legg Vestlandsrådet AU fram følgjande forslag til ny politisk plattform for Vestlandsrådet i perioden 2020-2023:

«Vestlandsrådet er danna for å styrke landsdelen, både nasjonalt og internasjonalt, og utgjør ei politisk kraft som er sterkare enn den dei deltakande fylkeskommunane er kvar for seg. Fylka på Vestlandet har mange felles muligheiter og utfordringar. Vi kan oppnå meir gjennom å samle kreftene for å utvikle Vestlandet, for å utnytte felles muligheiter og for å løyse våre felles utfordringar.

Fylka på Vestlandet har eit framtidretta næringsliv basert på ressursane i havet og stor aktivitet langs kysten. Vi har bysentra som viser stor vekstkraft og som er viktige for omliggjande kommunar. Store område på Vestlandet er likevel prega av tilbakegang i folketal og sysselsetting. Naturen gir oss mulegheiter, men utgjør også hindringar for å få effektive samband, t.d. nord-sør. Vestlandsrådet skal heile tida vere merksame på politiske prosessar som gjeld rammevilkåra for utvikling på Vestlandet, og vi må sikre handlingsrom til å gjere det viktige og det riktige regionalt.

Dei tre fylkeskommunane på Vestlandet skal gjennom arbeidet i Vestlandsrådet:

- *Koordinere den politiske innsatsen til beste for landsdelen*
- *Fremme politiske saker av felles interesse*
- *Aktivt påverke rammevilkår for landsdelen og medlemsfylka*
- *Skape samhandlingsarenaer på Vestlandet*
- *Ta initiativ til samarbeidsprosjekt på tvers av fylkesgrensene*

Vestlandsrådet er eit konsensusorgan og skal så langt råd fremje politiske fellesprosjekt som det særleg skal arbeidast med på ein systematisk måte for å bidra til politikktutforming, til å fremje utvikling på Vestlandet og å setje sentrale saker på dagsorden.

Vestlandsrådet skal særleg gjennom AU ha ein politisk beredskap for å følgje opp saker som er sentrale for utvikling av Vestlandet. Dette inneber å nytte nettverk og informasjonskanalar aktivt for å fange opp viktige politiske signal og prosessar som er av særleg interesse for eitt eller fleire av Vestlandsfylka, og der det er naturleg å følgje dette opp politisk gjennom uttaler, politisk påverknad og gjennom å følgje opp gjennom nye tiltak og prosjekt. Vestlandsrådet skal og ta initiativ til fellesmøte med representantar frå regjeringa og Stortinget.

Dei største byane i kvart fylke, Bergen, Stavanger og Ålesund får tilbod om observatørstatus i Vestlandsrådet med møte- og talerett. Vestlandsrådet skal finne ei form og ein innretning på sitt arbeid som gjev storbyane ein vinst ved å delta aktivt inn mot Vestlandsrådet.

Vestlandsrådet skal aktivt koordinere aktuelle politiske spørsmål og saker relatert til Nordsjøregionen, og ivareta Vestlandet sine interesser i arbeidet med forvaltingsplanar for Nordsjøen og Norskehavet gjennom engasjementet i samarbeidsorganisasjonen NORA.

Vestlandsrådet har særleg innanfor følgjande saksområde ambisjonar om å påverke samfunnsutviklinga på Vestlandet:

1. VERDISKAPING OG SYSSELSETTING

Vestlandet er eit av europas mest ressursrike områder og Norges skattkammer. Både gjennom olje- og gassutvinninga og øvrig eksportretta næringsverksemd bidreg Vestlandet til betydelege inntekter til nasjonaløkonomien. Landsdelen har store muligheter for vidare utvikling og innovasjon, men også utfordringar med omstilling og etablering av nye næringar når olje- og gassverksemda vert fasa ut.

Vestlandsrådet vil innrette sitt arbeid innanfor verdiskaping og sysselsetting mot;

- *Det blå skiftet - utvikling og innovasjon innanfor marin og maritim næring*
- *Det grønne skiftet - innovasjon og teknologiutvikling i næringslivet, inkludert utvikling av nye energikjelder som hydrogen og havvind*
- *Reiselivsskiftet - turisme og opplevingar med minst mogleg miljø- og klimaavtrykk*

2. SAMFERDSLE OG KOMMUNIKASJONAR

Gode kommunikasjonar er ein kritisk faktor for å sikre konkurransekraft og høg verdiskaping i dei fire vestlandsfylka. Betring av kommunikasjonane er sentralt også for å gjere landsdelen meir attraktiv å busette seg i.

Vestlandsrådet vil difor arbeide for effektive og klimavenlege transportløysingar både internt på Vestlandet og mot resten av landet og mot utlandet.

Vestlandsrådet rettar innan samferdsle sitt hovudfokus mot:

- *Nasjonal satsing og prioritering av ferjefri og opprusta E39 Kristiansand-Trondheim som hovedsamband nord-sør på Vestlandet.*
- *Styrka finansiering av ferjedrifta, inkludert kompensasjonsordning for modernisering og utsleppsreduksjon i ferje- og snøggåtdrifta.*
- *Sikre økonomiske rammer til å ta att vedlikehaldsetterslepet og innfri tunnelsikkerheitsforskrifta på fylkesvegnettet.*
- *Auka statleg satsing på rassikring. Rasfaren er ei stor utfordring på vestlandsvegane, og all offentleg veg må vere rassikra innan 2030.*
- *Styrke rammevilkåra for godstransport med nærskipsfart langs hamner på Vestlandet*